

ԽՕՍԲ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

ՅԱԻԵՐԺԱԼՈՅՍ ՏԷՐ,

Իմ կենաց անձկալի պահերուն՝
ապալինե՛ր եմ քաղմագութ ողորմութեանդ
որ քաղմատանջ հոգեբէ՛ յարածեծուած
հոգիիս երկնային խաղաղութիւնդ
շնորհես:

Դուն՝ երկայնամիտ համբերութեամբ
ունկնդիր եղար հոգեբուխ
աղօթներուս եւ աղբսներուս ու քալեցիր
հայրախնամ հոգածութեամբ՝
ինիսունեկու անսպառ տարիներ, ամոլար
ուղղութիւն տալով տարաբախտ
նակատագրիս, որ երանաւէտ օր մը,
վախճանած արդարներու եւ սուրբերու
փառաւորեալ կեանքով՝ ողջունեմ
տիեզերալոյս ՓԱՌԹԻ:

Ով անեղանելի ԷՌԻԹԻՆ, Դուն
մարդկային լեզուին տժգոյն ու
շնորհագուրկ բառերով չես բացատրուիր,
Դուն մահկանացու չես, որ կեանքիդ
պատմութիւնը մատեաններու մէջ
արձանագրուի, Դուն տեսանելի ու
շօշափելի երեւոյթ մը չես, որ
նկարագրուիս, Դուն սահմանաւոր
կարողութիւն մը չես, որ դատուիս ու
գնահատուիս, Դուն շնչաւոր էակ մը չես,
որ ծնիս, հիւծիս ու վախճանիս: Դուն
անստուեր գոյութիւն մըն եւ
անպարագրելի ու անպարունակելի, Դուն
արարչագործութեան սկիզբն եւ ան-
ծնունդ, անեղ եւ անվախճան, Դուն՝
Արարիչն եւ յաւիտեաններու եւ
նախայաւիտեաններու:

Ով անխորաչափելի իմաստութիւն
եւ անստուգելի բնութիւն, ի՞նչ
խղճմտութեամբ կրնամ անտեսել մեղքիմ
կապանքներէն զիս ազատագրող փրկարար
Աջիդ սրբութիւնը: Աւաղ՝ որքան կը
ջանամ փորձութեան դառնաբոյր
հրապոյրներէն չփորձուիլ եւ համաձուլուիլ

գերբնական անպարտելի զօրութիւններուդ
հետ՝ կ'ապագինուիմ տկարութիւններուս
կապարէ պրկումներէն:

Դուն անհանգրուան ժամանակն
ես, յարաշունչ ու յարաշարժ տիեզերքը,
անծայրածիր հորիզոններով,
աստեղազարդ երկինքով եւ բիւրաւոր
մոլորակներով:

Ես որբացած ծառադ, երկրի վրայ
ու երկնքի մէջ չեմ փնտոյր քաղմաճա-
ռագայթ Աստուածութիւնդ: Քու
սրբատեղիդ հոյակերտ տաճարներու մէջ
չէ եւ ոչ ալ բարոյապէս փառացած
երկրի հողաշերտի մը վրայ: Դուն
ջիղերով ու ոսկորներով հիւսուած
մարդկային մարմին չես, որ եկեղեցւոյ
չորս պատերուն մէջ պարփակուիս:

Երկիրը եւ երկինքը օր մը պիտի
խաւարին եւ ամէն նիւթական կառոյց
փլատակի պիտի վերածուի, բայց
յաւերժութիւնդ երբեք պիտի չշիջի:

Ամենակալ Տէր, ի՞նչպէս կրնամ
չբացայայտել Փառաւորեալիդ, սիրաշերմ
գեղումներով ակադճուն շնորհապարտ
սիրտս, որ պարգեւեցիր անարժանիս
գերիմաստութենէդ անշիջելի շողեր, որ
անգօր գրչովս ցոյց տամ աստուածային
օրէնքներէդ գայթած մոլորածներուն
յաւերժափառ մեծութիւնդ:

Ով Արարչագործ Զօրութիւն,
Դուն՝ բնութեան չորս հակադիր տարրերը՝
հողը, ջուրը, օդը, արեւը համաձուլելով
ստեղծեցիր այս կենդանական ու բուսական
գեղատեսիլ աշխարհը տեսարժան
վայրերով, ծաղկատաններով,
պտղաստաններով ու ջրային կարկաչուն
հոսանքներով:

Դուն՝ հանգստաւէտ քարձ մը
եղար մահացու հիւանդութիւններուս,
ամրանիստ յենարան տկարութիւններուս,

խրախոյս յուսալու մենքուս, սփոփանք անձկութիւններուս եւ անսպառ փաղցրութիւն ամենօրեայ ապրումներուս:

Ո՛հ, որքան պիտի ըղձայի կեանքիս բոլոր օրերուն տալ յաւերժութեան օծում:

Երկրի վրայ երկարակեաց ժամանակ տուիր մահկանացու կեանքիս, որ բազմապատիկ փորձութիւններու մէջ թրծուելէ ետք, բիրեղացած հոգիով որդեգրուիմ Աստուածութենէն ու երկնային երանութեան օթեւաններուն մէջ փառաւորուիմ Միածին Որդւոյդ հետ համապատիւ փառքով:

Դուն՝ այնքան անհամեմատօրէն մեծ ես ու անհունօրէն տիեզերանեանց, որ հրաշալոյս ստեղծագործութիւններուդ ետեւ կը մնաս անբափանցօրէն եւ համեստօրէն սօղոսած, որ մահկանացու աչքեր չնկատեն աստուածային կերպարիդ նառագայթող վսեմութիւնը:

Դուն՝ բարեխնամ Տէր, անհունութիւնն ես անեզր ու անծիր: Դուն՝ անծնունդ էութիւն, անպարփակելի բովանդակութիւն, անհասանելի բարձրութիւն: Դուն՝ տիեզերքն ես նիրաքան եւ հոգեկան: Ոչ կը սպառիս, ոչ կը փոխուիս, ոչ կը պակսիս, ոչ կը փոքրանաս, ոչ կը մեծնաս, ոչ կ'աւելնաս: Դուն էութեամբ անշօշափելի ես եւ հոգեւորապէս ներգգալի:

Ո՛հ, որքան պիտի ուզէի հինաւորց սուրբերու բոցաշունչ բարեպաշտութեամբ վերանալ եւ աներեկոյ լոյսերուդ մէջ յաւերժանալ:

Քեզմով՝ մեծահարուստ եմ, Քեզմով՝ փառաւոր, Քեզմով յաղթական՝ Քեզմով անմահ ու յաւիտեական:

Միայն Դուն ես, որ երկայնամիտ համբերութեամբ կը լսես զղջումով փաղցրացած աղօթքները՝ լոյսէդ տարագրուած մեղանչողներուն եւ

վեհանձնօրէն անպարտ կ'արձակես:

Դուն տուիր սահմանաւոր կեանքիս երկնային տարածք, որ անպարունակելի էութեամբդ իմ մէջ պարունակուիս ու զիս դարձնես Ամենակալիդ ընծայացու սպասարկու մը:

Կ'ուզեմ ըլլալ տիեզերատարած կայսրութեանդ մէջ մշտաւառ նրազ մը եւ Քեզմով փառաւորուիլ:

Առանց գրութեանդ շնորհին, խաւարակուռ գիշերուան՝ մէջ պատանձուած դիակ մըն եմ, սիրոյդ ջերմին նառագայթներէն զրկուած որբ մը:

Քեզի համար գոյութիւն չունի միգապատ անցեալը եւ անստոյգ ապագան, ոչ մթաստուեր երէկը եւ ոչ ալ նշդուած սահմաններ ու հանգրուաններ:

Դուն ամէն ինչ ես ինծի համար ու ես ոչինչ մը՝ անգոյ ու աննշմար: Զէրօ մըն եմ, առանց Ամենագօրիդ պաշտպանութեան: Բայց այդ գէրօն, երբ սրբալոյս անունիդ բով կը դրուի, զիս կը դարձնէ սրտով ու հոգիով մեծահարուստ:

Դուն՝ ամենակարող Տէր, կրնաս արեւները գրկել, առանց հրկիզուելու: Մոլորակէ մոլորակ սաւառնիլ արծուքոխչ-սլացքներով, ովկիանոսներու յատակը սուզուիլ, առանց ջրամոյն կորսուելու: Կրնաս տիեզերքը փետուրի թեթեւութեամբ բառնալ, առանց նուազագոյն ծանրութիւն զգալու:

Մացառուտի ամենավայրագ գագաններուն անզուսպ բնագդները կը սանձուին ու երկիւղով կը խոնարհին ամենագոր կամֆիդ առջեւ:

Ափսո՛ս, որ մարդ արարածը ապերասան ու ապերախտ է ու սնապարծօրէն կը ժխտէ հայրագորով Պարգեւատուիդ սիրոյ մատուցումները:

Դուն միայն, նախալուծեան Տէր, ի բնէ բարի ես, ի բնէ անյիշաչար, ի բնէ

գրած ու ողորմած եւ ի բնէ վեհանձն ու մարդասէր:

Ամենախնամ Տէր, կը պաղատիմ սիրոյս անխառն զգացումով, որ Հոգւոյդ նառագայթներէն շնորհազրկուած ամբարիշտներուն շնորհք եւ իմաստութիւն տաս, բայց կը խնդրեմ Քեզմէ, որ ինձմէ սկսիս:

Որքան երկայնամիտ ես համբերութեամբ, որ անհատնում ժամանակ կը սպառես ու կը սպասես, որ մեղաւորը անդրադառնայ իր սխալներուն եւ արտասուալից զղջումով քաւէ իր մեղքերը:

Ինչ փառք է մոլորածներուս համար, որ համբերութիւնդ չի սպառիր, հոգատարութիւնդ չի դադրիր, հսկողութիւնդ չի պակսիր, բարութիւնդ չի նուազիր, շնորհներդ չեն կասիր, առատածնունդդ կը նուիրաբերես հոգւոյդ նառագայթները, առանց արժանաւորին ու անարժանին միջեւ զանազանութիւն դնելու:

Որքան մարդկային ապերախտութիւնը կը կարծրանայ եւ ողորմութիւններուդ դէմ կը շղթայագործ է իր գրաստական բնագոյներուն կատաղութիւնը, Դուն՝ կը ներկայանաս առաւել բարեգութ եւ առաւել ներողամիտ:

Երբ խորախոց վիշտներուս մէջ խորասոյգ՝ ապաւիններ եմ գթութեանդ, չեմ յուսախարուեր, երբ մահացու փորձութիւններու մէջ գայթեր եմ՝ փարեր եմ Ամենագորիդ, երբ անիրաւութիւնը ոճրախանձ վկաներով մաքառեր է անմեղութեանս դէմ՝ վստահեր եմ Ամենակալիդ գորութեանը:

Դուն՝ ով խոնարհներուն խոնարհագոյն Տէրը, օրհնութիւններովդ հարստացուցեր ես երկար կեանքիս անսպառ տարիները եւ չես թողեր, որ էշուիմ մեղքին տղմոտ հոսանքներէն: Ամէն անգամ, երբ զրկուածիս

խնայողութենէն բան մը տուեր եմ հացակարօտ չֆաւորին, Դուն պարգեւեր ես ինձի հոգւոյդ գանձերը:

Տուեր եմ տնանկին ժամանակաւորը եւ Դուն տուեր ես ինձի յաւիտենականը:

Երկրէն աննշան նուէր մը տուեր եմ տարաբախտ ժողովուրդիս ու հայրենիքիս, Դուն շնորհեր ես նուաստիս ամբողջ երկիւմը:

ԱՆՄԵՂ ՈՒ ԱՆՄԱՀ ԷՈՒԹԻՒՆ,

Դուն շնորհեցիր մեղապարտիս դիրարեկ մարմնոյն յաւերժութիւնը ընդգրկող տիեզերատարած ու խորահաւատ հոգի, որ հողեղէն կեանքիս չֆացումէն ետք, նախալաւիտեաններու ոսկեվառ հորիզոններու վրայ անանց փառքդ ու գահդ տեսնեմ:

Ով Բարեխնամ Հայր, Դուն բացիր մեղաւորիս առջեւ յաւերժութեանդ ադամանդեայ դարպասները, որ ազատուած այս անցողական աշխարհի կապանքներէն, մտնեմ բիրեղացած հաւատով՝ արդարներու երանութեան աշխարհէն ներս եւ որպէս երկնաբաղաբացի փառաւորութիւմ արեւափառ գահակալութեանդ ներքեւ:

Եթէ սիրոյդ չապաւինիմ յուսալուծ եմ, եթէ գթութեանդ չյենում կորսուած եմ, եթէ շնորհներովդ չգօտեպնդուիմ հաշմած եմ, եթէ լոյսէդ չեղիմ մոլորած եմ, եթէ բարիքներուդ անբաւարար ժխտեմ նզովեալ եմ, եթէ աստուածային առաքինութիւններդ անգոսնեմ չարագործ մըն եմ:

Փառք կու տամ Միածին Որդւոյդ, որ աղօթքներուն ամենէն հոգեգրաւր եւ հոգեշահը ժառանգ թողուց հոգեւոր գաւակներուդ, որ տիւ ու գիշեր աղօթեմք ու տաղերգեմք Աստուածութեանդ փառքը:

Հետագայ դաստիարակիչ մանրավէպը գրած եմ այս աղօթանուէր գրութեան առիթով:

Կրօնական մը մարմնով պարտասուն,
Դար մը կը կշռէր իր կեանքը հասուն.
Մէկ ոտքը գործին եւ միւսը փոսին,
Կը կարդար անդու Ս. Գիրքը ծոցին:
Բարեպաշտ մարդիկ մօտեցան իրեն,
Եւ խորհուրդ տուին, որ քաշուի գործէն:
Հերիք տֆնեցար, ըսին խղճահար,
Հանգիստ տուր մարմնիդ ու սրտիդ տկար,
- Մօտ է վախճանս, ըսաւ ծերունին,
Հեռու չէ ինձմէ սահմանը լոյսին.
Պայքար է կեանքը անձնուրաց մարդուն,
Փառքի չի հասնիր կէս քուն կէս արթուն,
Իրական ծերը գառամածը չէ,
Որ կննիռ ունի ու կը դողդոջէ:
Այլ հոգին է սեւ, որ ունի բիծեր,
Նոյնիսկ դեռատին կը դարձնէ ծեր.
Մրցում է կեանքը, վերելք տեւական,
Այս մրցումէն դուրս ի՞նչ կայ իրական:
Եթէ մարդիկ մը կենար կէս ճամբան,
Լէր մրցումը չհասներ սահման,
Միթէ՞ կու տային անոր երանի,
Ու կ'ըլլա՞ր մարդոց ծափին արժանի:
Այս քաղցր լուծը, կը կըրեմ յաւէտ,
Որքան դեռ ունիմ օրեր արփաւէտ:

ՎԱՐԴԱՆ Ա. ՔՀՆՅ. ՏԻԻԼԿԵՐԵԱՆ